

Vi må beskytte barna våre: Behov for styrket etterforskning av nettovergrep

Vedtatt av Høyres Studenters Landsstyre 29.04.23

Seksuell utnyttelse av barn og unge over internett er et økende samfunnsproblem. Seksualforbrytere har gjennom digitale plattformer enklere adgang til både å oppsøke og spre overgrepsmateriale, og dette kan de gjøre med skjult identitet. Dette gjør det utfordrende for politiet å avdekke og straffeforfølge seksualforbrytere som opererer på internett. Seksuell utnyttelse av barn og unge over internett er et voksende kriminalitetsområde som krever stadig større innsats fra politiet og andre relevante samfunnsaktører.

Høyres Studenter mener et viktig grep er å sikre at alle politidistrikt har enheter som er dedikert til å avdekke og straffeforfølge nettovergrep. Dette bør prioriteres over etterforskning av eksempelvis vinningskriminalitet, som er mindre krenkende og forekommer i mindre grad enn seksuallovbrudd.

Media har avdekket at politidistriktene behandler tips om nedlastning og deling av overgrepsmateriale på svært forskjellig måte. I en rekke saker nedprioriterer politiet å forfølge tips om seksuelle overgrep på internett. I Agder ble det eksempelvis med bakgrunn i 129 tips mottatt fra National Center for Missing and Exploited Children (NCMEC) gjennom Kripos som nasjonalt kontaktpunkt, kun opprettet tre straffesaker i 2022.

Våren 2022 endret etterforskningsgruppen Operasjon Spiderweb i Sør-Vest politidistrikt sine kriterier for hvordan de jobber med opprettelse av straffesaker med utgangspunkt i disse tipsene. Det ble da avgjørende hvilken tilgang den mistenkte har på barn på tidspunktet tipset kommer inn, samt om personen fra før har registrerte saker på seg som omhandler seksuallovbrudd. Dersom slike saker ikke forelå, ble ikke ny straffesak opprettet. Dette begrunnet politiråden i manglende kapasitet.

Politiattestordningen skal være en viktig del av samfunnets forebyggende innsats mot seksuelle overgrep. Politiattester skal skape økt trygghet for arbeidsgivere, tjenestemottakere og allmennheten. De hindrer overgripere i å studere, jobbe eller inneha verv hvor man får tilgang til barn. En merknadsfri politiattest gir ingen garanti mot overgrep, men manglende straffeforfølgning vil kunne medføre at

personer som er mistenkt for overgrep, tildeles merknadsfrie politiattester så lenge de ikke har tilgang på barn når det søkes om attest. Dermed får de jobbe eller inneha verv hvor man får tilgang til barn. Denne praksisen gjør at en kan underrapportere det reelle kriminalitetsbildet og bidrar dermed til å opprettholde mørketall.

Frem til årsskiftet har 30 personer i Sør-Vest politidistrikt sluppet etterforskning etter at denne praksisen ble innført i fjor vår. Disse personene er uvitende om at politiet kjenner til deres seksuelle interesse for barn, og kan blant annet etter søknad få politiattest uten merknader for å jobbe i barnehage og skole. Politiet forklarer manglende saksoprettelse og ny praksis med kapasitetsutfordringer. Høyres studenter finner dette urovekkende, og mener at kraftige tiltak må til for å beskytte våre mest sårbare – barna våre.

Høyres Studenter vil:

- At alle politidistrikter etablerer og styrker etterforskningsmiljøer som i utgangspunktet jobber utelukkende med internettrelaterte overgrep mot barn, for eksempel etter modellen i Sør-Vest politidistrikt med Operasjon Spiderweb.
- At alle politidistrikter innfører en likere behandling av NCMEC-tips.
- At manglende kapasitet aldri skal være årsaken til at politidistrikter ikke oppretter straffesak når det gjelder internettrelaterte overgrep mot mindreårige.
- Sikre at tillit til at politiattestordningen fungerer etter formålet, samt at ikke politiet gjennom manglende opprettelse av straffesaker bidrar til å svekke denne.
- At antallet straffesaker skal gi et mer reelt kriminalitetsbilde for å vise omfanget av sakstypen.
- Sikre bedre samhandling mellom kommune og politi for å lykkes med langsiktig kriminalitetsforebygging, blant annet gjennom dialog med politiråden.